

การศึกษาคือสารของผู้บังคับหมวดกับขวัญของกำลังพลในหน่วยกำลังระดับหมวด
ตำรวจตระเวนชายแดน

ในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยจะเสนอเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาคือสารของผู้บังคับหมวดที่มีความสัมพันธ์กับขวัญของกำลังพล พร้อมกับเสนอผลการวิจัย ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาคือสารและขวัญของหมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่มีที่ตั้งในพื้นที่ต่างกัน และจะจำแนกรายละเอียดของวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการศึกษาคือสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญ ในตอนท้ายของบทเป็นการสรุปข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาคือสารกับขวัญ

สิ่งที่ผู้วิจัยเคยอธิบายไว้แล้วว่าขวัญของตำรวจตระเวนชายแดนนั้น มีไขว่จะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรหนึ่งตัวแปรใดโดยเฉพาะ หากแต่ขวัญอาจจะมีสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย รวมทั้งการศึกษาคือสารด้วย

ในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะนำตัวแปรทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์กับขวัญของตำรวจตระเวนชายแดนมาทำการศึกษาได้ แต่จากประสบการณ์ของผู้วิจัยก็ได้เลือกตัวแปรบางตัวเข้ามาทำการศึกษาคือ เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง การบริการคานสวัสดิการ การเยี่ยมเยียนของผู้บังคับบัญชา และการฝึก ซึ่งตัวแปรที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเองก็ยังไม่แน่ใจว่าจะมีความสัมพันธ์กับขวัญมากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ Partial Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว รวมทั้งการศึกษาคือสารกับขวัญของกำลังพล ซึ่งการใช้สถิติ Partial Correlation นี้จะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความสัมพันธ์อันแท้จริงระหว่างตัวแปรต่างๆ กับขวัญของกำลังพล ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 12 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับขวัญของกำลังพล

ตัวแปร	ระดับความสัมพันธ์กับขวัญ	Sig.
เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง	0.1421	0.058
การบริการคานสวัสดิการ	0.1108	0.141
การเยี่ยมเยียนของ ผบ.	0.0804	0.286
การฝึก	0.1511*	0.044
การติดต่อสื่อสาร	0.3101*	0.001

ระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ .05

* นัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพิจารณาได้ว่า เมื่อใช้สถิติ Partial Correlation หาค่าความสัมพันธ์แต่ละตัวที่นำมาศึกษาที่ละตัวโดยขจัดตัวแปรอื่น ๆ ออกไป ปรากฏว่า การฝึกและการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับขวัญของกำลังพล เหตุที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับขวัญนั้นอาจเป็นเพราะ

1. ตัวแปร เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง ซึ่งถือเป็นรายได้ประจำของกำลังพล แต่อาจจะเนื่องด้วยสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่รายได้ยังไม่สามารถเพียงพอแก่รายจ่าย จึงทำให้กำลังพลมีความรู้สึกยังพอใจกับรายได้จาก เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงของตนเอง
2. ตัวแปรการบริการคานสวัสดิการ ซึ่งการบริการคานสวัสดิการนี้เป็นสิ่งที่กำลังพลเห็นไถ่ยาก อาทิ เช่น เกี่ยวกับการศึกษาพยาบาลของตนเองและครอบครัว เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร เหล่านี้เป็นคน กำลังอาจจะมีความรู้สึกว่า การบริการคานสวัสดิการเป็นสิ่งซึ่งตนเองพึงจะได้รับอยู่แล้ว จึงมองไม่ถึงความสำคัญของการบริการคานนี้

3. ตัวแปรการเยี่ยมเยียนของผู้บังคับบัญชา ซึ่งกำลังพลมีความรู้สูงกว่าการที่ผู้บังคับบัญชาเข้าไปเยี่ยมเยียนตนเองตามฐานปฏิบัติการนั้นเป็นการเข้าไปจับผิดตนเองมากกว่าจะเป็นการเข้าไปให้กำลังใจ

จากตารางที่ 12 นี้จึงสามารถสรุปสมมติฐานข้อที่ 1 ได้ว่าการฝึกและการติดต่อสื่อสารเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับขวัญของกำลังพล

เปรียบเทียบการติดต่อสื่อสารและขวัญของหมวดที่มีที่ตั้งต่างกัน

ในตอนนี้ผู้วิจัยจะนำการติดต่อสื่อสารและขวัญระหว่างหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค กับหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดนมาเปรียบเทียบกัน เพื่อความแตกต่างและอัตราความน้อย โดยใช้สถิติ t (t -test) ซึ่งจะพิจารณาค่าความแตกต่างและอัตราความน้อยของการติดต่อสื่อสารตามวิธีการและลักษณะที่นำมาใช้รวมทั้งขวัญของกำลังพล จากค่าเฉลี่ย (mean) ที่หาได้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 13 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของการศึกษาคือสารและขวัญของกำลังพล
ระหว่างหมวดที่มีที่ตั้งต่างกัน

รายการ การศึกษาคือสาร	ค่าเฉลี่ย (mean)		2 -Tail Prob.
	กลุ่ม ก	กลุ่ม ข	
กลุ่มจัดระเบียบ/ เป็นทางการ	12.7128	11.9101	0.001*
กลุ่มจัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	5.8830	5.8202	0.673
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ เป็นทางการ	6.3830	6.0787	0.035*
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	6.7234	6.2135	0.003*
ตัวต่อตัว/ เป็นทางการ	10.7447	9.6292	0.002*
ตัวต่อตัว/ ไม่เป็นทางการ	9.7234	8.7640	0.000*
ฉายทอด/ เป็นทางการ	7.8404	7.1348	0.001*
ฉายทอด/ ไม่เป็นทางการ	3.1702	3.1461	0.854
ขวัญ	10.799	11.619	0.011*

ก = หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค

ข = หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดน
ระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ .05

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่พิจารณาได้ว่า การศึกษาคือสารและขวัญระหว่างหมวดที่มีที่ตั้ง
บริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค กับหมวดที่มีที่ตั้งบริเวณแนวชายแดนนั้นมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เว้นแต่การศึกษาคือสารในวิธีที่ใช้กับกลุ่มจัดระเบียบโดยลักษณะ

ที่ใช้แบบไม่เป็นทางการ และการติดต่อสื่อสารในวิธีที่ใช้แบบตายทอคโดยลักษณะที่ใช้แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 13 นี้ เมื่อพิจารณาอัตราความน้อยของการติดต่อสื่อสารและขวัญ จะพบว่า โดยเฉลี่ยแล้ว การติดต่อสื่อสารภายในหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค จะมีค่าเฉลี่ย (mean) ของการติดต่อสื่อสารสูงกว่า หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดน แต่เป็นที่น่าสนใจ เกตวาค่าเฉลี่ย (mean) ของขวัญกำลังพลนั้น ภายในหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดนจะสูงกว่าหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค ทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ด้วยเหตุผลที่ว่า หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาคนั้น เป็นพื้นที่ในการปฏิบัติการของบุคลากรรายคอมมิวนิสต์ การปฏิบัติการกิจของตำรวจตระเวนชายแดนที่สำคัญประการหนึ่งในพื้นที่ดังกล่าวคือ การทำสงครามแย่งชิงประชาชนใหม่มาเป็นฝ่ายเราให้มากที่สุด และภารกิจนี้ถ้าพิจารณาอย่างจริงจังแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นภารกิจที่ละเอียดอ่อน และไม่เป็นที่สามารถจะทำให้บรรลุผลได้โดยง่าย ดังนั้นผู้บังคับหมวดซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของกำลังพล ในหมวดที่ตั้งในพื้นที่นั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจ ให้คำปรึกษาหารือ หรือแนะนำการปฏิบัติต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลเสมอ ๆ อันเป็นเหตุทำให้ค่าเฉลี่ย (mean) ในการติดต่อสื่อสารภายในหมวดดังกล่าวสูงตามไปด้วย ส่วนหมวดที่มีที่ตั้งบริเวณแนวชายแดนอันเป็นพื้นที่ความเคลื่อนไหวของทหารทางซซคตินั้น การปฏิบัติการกิจอาจจะไม่ต้องใช้ความละเอียดอ่อนเหมือนกับหมวดในพื้นที่แรก เพราะในพื้นที่บริเวณแนวชายแดน ฝ่ายตรงข้ามไม่สามารถทำสงครามแย่งชิงประชาชนได้และฝ่ายตรงข้ามจะปรากฏตัวเองอย่างเด่นชัด อันทำให้การประชุมชี้แจง หรือการแนะนำในการปฏิบัติของผู้บังคับหมวดต่อกำลังพลมีค่าเฉลี่ย (mean) ต่ำกว่า หมวดที่มีที่ตั้งบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องขวัญ หมวดที่มีที่ตั้งบริเวณแนวชายแดนจะมีค่าเฉลี่ย (mean) ของขวัญมากกว่าหมวดที่มีที่ตั้งบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะสาเหตุประการที่หนึ่ง คือการปฏิบัติการของทหารต่างชาติในบริเวณแนวชายแดนนั้น เป็นการเปิดเผยตัวเองอย่างชัดเจน ทำให้กำลังพลในพื้นที่ดังกล่าวมีความมั่นใจในการปฏิบัติการกิจ แม้จะต้องเสี่ยงต่ออันตราย ส่วนหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาคนั้น การปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามเป็นไปได้ในลักษณะซอเรน และเป็นการยากที่จะจำแนกออกกว่าใครคือฝ่ายตรงข้ามอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความไม่แน่ใจในการปฏิบัติการกิจ ประการที่ 2 การปฏิบัติการกิจของหมวดที่มีที่ตั้งบริเวณแนวชายแดนนั้นมีการสนับสนุนด้วยกำลังอาวุธจากหน่วยงานอื่น เช่น ทหาร อย่างเต็มที่ ทำให้ขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ดีไปด้วย ประการที่ 3 ค่าเฉลี่ย (mean) ของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บังคับหมวดกับกำลังพลในหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดน แม้จะมีค่าเฉลี่ย (mean) ต่ำกว่า หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค แต่การติดต่อสื่อสารนั้นมีความสัมพันธ์กับขวัญของกำลังพลโดยตรงมากกว่าหมวดหลัง ประการที่ 4 หมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดนอาจให้ความสำคัญต่อการฝึกมากกว่าหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค เพราะความรู้สึกที่ว่าการปะทะกับกำลังทหารต่างชาติอาจจะรุนแรงกว่าการปะทะกับ ผกค. ก็เป็นได้

ลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญ

ในการวิเคราะห์ลักษณะการติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งระดับขวัญของตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับขวัญสูง ระดับขวัญปานกลาง และระดับขวัญต่ำ โดยยึดหลักเกณฑ์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของขวัญโดยเฉพาะ ซึ่งได้แก่วิทยานิพนธ์ของนายบุญสิน จตุรพฤษ, นายสุชน จุฑาทิพย์, นายนพคุณ รัฐไธ และนายอมร วิชัยศิษฐ์¹ ซึ่งส่วนใหญ่แบ่งระดับขวัญออกเป็น 5 ระดับด้วยกันคือ

¹คู่มือในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ค่าเฉลี่ย	ระดับขวัญ
1.0-1.8	ต่ำมาก
1.9-2.6	ต่ำ
2.7-3.4	ปานกลาง
3.5-4.2	สูง
4.3-5.0	สูงมาก

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับขวัญออกเป็น 3 ระดับ โดยนำเอาค่าเฉลี่ยของขวัญต่ำมากกับขวัญต่ำรวมกันระดับหนึ่ง และขวัญสูงมากกับขวัญสูงรวมกันอีกระดับหนึ่ง ส่วนขวัญระดับปานกลางนั้น คงไว้เช่นเดิม คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับขวัญ
1.0-2.6	ระดับขวัญต่ำ
2.7-3.4	ระดับขวัญปานกลาง
3.5-5.0	ระดับขวัญสูง

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนขวัญของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมาหาระดับขวัญ โดยวิธีการหาค่ามัธยเทศคณิต (arithmetic mean)¹ ดังจะเห็นได้จากตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹A.N. Oppenheim, Questionnaire Design and Attitude Measurement.
(New York: Basic Book, Inc., 1966), pp. 120-154.

ตารางที่ 14 แสดงอัตราส่วนของกำลังพลที่มีวุฒิระดับสูง ปานกลาง และต่ำ

ระดับวุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	134	73.22
ปานกลาง	45	24.59
ต่ำ	4	2.19
รวม	183	100.0

จากตารางพิจารณาได้ว่า ร้อยละ 73.22 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีวุฒิในระดับสูง ร้อยละ 24.59 มีระดับวุฒิปานกลาง และร้อยละ 2.19 มีระดับวุฒิต่ำ

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มผู้มีระดับวุฒิท่านั้นมีเพียง 4 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ย้อนกลับไปดูการตอบแบบสอบถามของทั้ง 4 คน เพื่อพิจารณาความแตกต่าง และได้พบว่า

- คนที่ 1 เข้ามาเป็นตำรวจตระเวนชายแดน เพราะเพียงเพื่อต้องการหนีการเกณฑ์ทหาร
- คนที่ 2 มีรายได้จากเงินเคียนเบ๊ยเลี้ยง 1,330 บาท
- คนที่ 3 ไม่พบสาเหตุอื่นนอกจากความไม่พอใจในการติดต่อสื่อสารของผู้บังคับหมวด
- คนที่ 4 เช่นเดียวกับคนที่ 3

ดังนั้น จึงอาจสรุปสาเหตุของผู้มีวุฒิท่านั้นทั้ง 4 คนได้ว่า ความที่ไม่ต้องการเป็นตำรวจตระเวนชายแดนด้วยความจริงใจจึงอาจทำให้ผู้นั้นทำตัวให้ผสมกลมกลืนกับชีวิตของตำรวจตระเวนชายแดนที่แท้จริงไม่ได้ ซึ่งปัญหานี้ อาจทำให้ผู้นั้นมีวุฒิท่านั้น และรายได้จากเงินเคียนเบ๊ยเลี้ยง ซึ่งตำรวจบางคนอาจจะเหลือเงินน้อย อันเนื่องมาจากมีภาระทางหนี้สิน ทำให้ในแต่ละเดือนขณะที่ตำรวจผู้นั้นได้รับเงินเคียนเบ๊ยเลี้ยงเต็มจำนวนแต่คน

ต้องหักเงินจำนวนนั้นไปใช้หนี้สินซึ่งเป็นการอยู่จึงได้รับเงินน้อย อันอาจจะมีผลทำให้ขวัญของตำรวจผู้นั้นต่ำได้และนอกจากนี้ ความไม่พอใจ เป็นการส่วนตัวกับผู้บังคับหมวดที่อาจจะเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้นั้นมีขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำลงไปด้วย

เมื่อจำแนกระดับขวัญของตำรวจตระเวนชายแดนออกเป็น 3 ระดับแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการ กับไม่เป็นทางการของผู้บังคับหมวด ในกลุ่มผู้มีขวัญแต่ละระดับด้วยการใช้สถิติ t -test (t -Dependent) ผลปรากฏตามตารางที่ 15 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารของผู้ที่มีระดับขวัญต่างกัน

ระดับขวัญ	ลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร	ค่าเฉลี่ย (mean)		t-Value
		ทางการ	ไม่เป็นทางการ	
ขวัญสูง	ทางการ/ไม่เป็นทางการ	31.86	21.45	29.98*
ขวัญปานกลาง	ทางการ/ไม่เป็นทางการ	31.11	23.44	35.108*
ขวัญต่ำ	ทางการ/ไม่เป็นทางการ	31.25	24.75	1.123

ระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ .05

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางพิจารณาได้ว่า กลุ่มผู้มีระดับขวัญสูงและปานกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการ กับแบบไม่เป็นทางการ ส่วนกลุ่มผู้มีระดับขวัญต่ำจะไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ก. ที่ตั้งไว้ จากตารางนี้ยังขอควรสังเกตอีกว่า กลุ่มผู้มีขวัญสูงกับกลุ่มผู้มีขวัญปานกลางนั้น จะมีค่าเฉลี่ย (mean) ในลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็น

ทางการน้อยกว่ากลุ่มผู้มีขวัญต่ำ ทั้งนี้อาจมีปัจจัยเกี่ยวกับระเบียบวินัยมาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ ในกลุ่มผู้มีขวัญสูงและปานกลางนั้น อาจเป็นผู้มีระเบียบวินัยอันเคร่งครัดมาก จึงมีความรู้สึกอยู่ตลอดเวลาว่าผู้บังคับหมวด คือผู้บังคับบัญชาของตนเอง ฉะนั้น การที่จะ พுகุ่ยหรือสนทนากับผู้บังคับหมวด พวกตนจึงพอใจที่จะได้รับการติดต่อสื่อสารในลักษณะที่เป็นทางการมากกว่าไม่เป็นทางการ ส่วนกลุ่มผู้มีขวัญต่ำ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (mean) ของ ลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการสูงกว่า 2 กลุ่มแรก นั้นอาจเป็นเพราะตนเองอาจไม่เคร่งครัดในระเบียบวินัย เท่ากับกลุ่มผู้มีขวัญสูงและปานกลางจึงพอใจที่จะได้ รับการติดต่อสื่อสารในลักษณะที่ไม่เป็นทางการมากกว่าพวก 2 กลุ่มแรก

วิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ ผู้วิจัยก็ได้ยึดหลักการแบ่งตัวแปรตามเป็น ชายแดน ออกตามระดับขวัญ 3 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่แล้ว เพื่อหาความแตกต่าง ของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารของกลุ่มผู้มีระดับขวัญต่างกัน ด้วยการใช้สถิติ

Repeated Measurements One-Way ANOVA ผลการวิเคราะห์ปรากฏตาม ตารางที่ 16, 17 และ 18 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดง ความแตกต่างของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธีของ ผู้บังคับหมวดต่อกกลุ่มผู้มีระดับขวัญสูง

Source of Variation	df.	SS.	MS.	F.
Between	3	6836.86	2278.95	0.408
Within	532	2974010.5	559.25	$F_{.95}(3,532)=2.65$
Total	535			

ระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ .05

จากตารางพิจารณาได้ว่า ในกลุ่มผู้มีระดับขวัญสูงนี้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างวิธีที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธีจากผู้บังคับหมวด กล่าวคือแต่ละคนมีโอกาสที่จะได้รับวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ละวิธี เท่าเทียมกันหมด

ตารางที่ 17 แสดงความแตกต่างของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธีของผู้บังคับหมวดต่อกลุ่มผู้มีระดับขวัญปานกลาง

Source of Variation	df.	SS.	MS.	F.
Between	3	2041.16	680.39	0.312
Within	176	383265.23		$F_{.95}(3,176)=2.67$
Total	179			

ระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ .05

จากตารางพิจารณาได้ว่า ในกลุ่มผู้มีระดับขวัญปานกลาง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างวิธีที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธีจากผู้บังคับหมวด กล่าวคือแต่ละคนมีโอกาสที่จะได้รับวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ละวิธี เท่าเทียมกันหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงความแตกต่างของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธีของผู้
บังคับหมวดต่อกลุ่มผู้มีระดับชวัญต่ำ

Source of Variation	df.	SS.	MS.	F.
Between	3	22.94	73.31	10.01*
Within	12	89	7.4	$F_{.95}(3,12)=3.49$
Total 15				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพิจารณาได้ว่าในกลุ่มผู้มีระดับชวัญต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธี จากผู้บังคับหมวด

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 16, 17 และ 18 นั้น พบว่ากลุ่มผู้มีชวัญสูงและปานกลางจะได้รับวิธีการในการติดต่อสื่อสารจากผู้บังคับหมวดทั้ง 4 วิธี เป็นไปในทางเดียวกันคือไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตรงกันข้ามกับกลุ่มผู้มีชวัญต่ำจะได้รับวิธีการดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ข. ที่ตั้งไว้จากลักษณะที่แตกต่างกันดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ละวิธีของกลุ่มผู้มีระดับชวัญต่างกัน เพื่อใช้ในการอธิบายเพิ่มเติม ผลปรากฏตามตารางที่ 19 ต่อไป

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (mean) ของวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้ง 4 วิธี ของกลุ่มผู้มีระดับขวัญต่างกัน

ระดับขวัญ	ค่าเฉลี่ย (mean)			
	วิธีที่ 1 (กลุ่มจัดระเบียบ)	วิธีที่ 2 (กลุ่มไม่จัดระเบียบ)	วิธีที่ 3 (ตัวต่อตัว)	วิธีที่ 4 (ถ่ายทอด)
สูง	17.78	12.75	19.29	10.54
ปานกลาง	17.87	12.77	19.11	11.06
ต่ำ	18.5	11.5	17.75	10.0

จากตารางพิจารณาได้ว่า ในกลุ่มผู้มีขวัญสูงและปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยในวิธีที่ 1 ใกล้เคียงกันคือ 17.78 และ 17.87 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้มีขวัญต่ำจะมีมากกว่าคือ 18.5 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในวิธีที่ 2, 3 และ 4 นั้น กลุ่มผู้มีขวัญต่ำมีค่าเฉลี่ย (mean) น้อยกว่ากลุ่มผู้มีขวัญสูงและปานกลาง ในขณะที่ 2 กลุ่มดังกล่าวมีค่าเฉลี่ย (mean) ในวิธีที่ 2, 3 และ 4 ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันโดยตลอด

ทั้งนี้อาจให้คำอธิบายได้ว่า ปัจจัยเกี่ยวกับระเบียบวินัยดังที่ได้เคยกล่าวมาแล้ว กลุ่มผู้มีขวัญต่ำอาจจะไม่เคร่งครัดในระเบียบวินัยเหมือนกับกลุ่มผู้มีขวัญสูงและปานกลาง หรือไม่ก็มีความรู้สึกขัดแย้ง เป็นการสวนตัวกับผู้นบังคับหมวด ทำให้ได้รับวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ละวิธีของผู้นบังคับหมวดแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญของกำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน ดังที่ได้เสนอมานั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถจะทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม ด้วยการใช้สถิติ Multiple Correlation (R^2) เพื่อหาปริมาณ

ร้อยละของวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการคิดค่าสื่อสารของผู้บังคับหมวด ซึ่งสามารถจะอธิบาย
 ขวัญของกำลังพลได้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 20, 21 และ 22 ต่อไปนี้

ตารางที่ 20 แสดงวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการคิดค่าสื่อสารที่สามารถอธิบายขวัญของ
 กำลังพลในหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค

วิธีการ/ลักษณะที่ใช้	R SQUARE	RSQ CHANG
กลมจักระ เบียบ/ เป็นทางการ	0.10610	0.10610
กลมไมจักระ เบียบ/ เป็นทางการ	0.12722	0.02112
ตัวทอตัว/ เป็นทางการ	0.13211	0.00489
ตัวทอตัว/ ไม่เป็นทางการ	0.13686	0.00478
กลมไมจักระ เบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.14146	0.00460
กลมจักระ เบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.14802	0.00656
ลายทอ/ ไม่เป็นทางการ	0.14826	0.00025

จากการพิจารณาได้ว่า วิธีการและลักษณะที่ใช้ในการคิดค่าสื่อสารของผู้บังคับ
 หมวดทั้งหมดสามารถอธิบายขวัญของกำลังพลได้รวมกันร้อยละ 14.82 วิธีการที่ใช้กับกลม
 จักระ เบียบโดยลักษณะที่ใช้แบบ เป็นทางการจะมีความสามารถในการอธิบายขวัญได้สูงสุด
 คือร้อยละ 10.61 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.56 ของความสามารถในการอธิบายทั้งหมด
 ส่วนวิธีที่ใช้แบบลายทอโดยลักษณะที่ใช้แบบเป็นทางการนั้นมีความสามารถในการอธิบาย
 ขวัญของกำลังพลได้น้อยที่สุด (ไม่ปรากฏค่าออกมาในตาราง)

ตารางที่ 21 แสดงวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการคิดต่อสื่อสารที่สามารถอธิบายขวัญของ
กำลังพลในหมวดที่มีที่ตั้งในบริเวณแนวชายแดน

วิธีการ/ลักษณะที่ใช้	R SQUARE	RSQ CHANG
ถ่ายทอด/ เป็นทางการ	0.17868	0.17868
กลุ่มจัดระเบียบ/ เป็นทางการ	0.23833	0.05964
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ เป็นทางการ	0.27206	0.03373
ตัวต่อตัว/ ไม่เป็นทางการ	0.29726	0.02821
กลุ่มจัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.30770	0.01044
ตัวต่อตัว/ เป็นทางการ	0.31599	0.00829
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.32058	0.00459
ถ่ายทอด/ ไม่เป็นทางการ	0.32357	0.00299

จากตารางพิจารณาได้ว่า วิธีการและลักษณะที่ใช้ในการคิดต่อสื่อสารทั้งหมด สามารถอธิบายขวัญของกำลังพลได้รวมกันร้อยละ 32.35 ซึ่งวิธีการแบบถ่ายทอด โดย ลักษณะที่ใช้แบบเป็นทางการ จะสามารถอธิบายได้สูงสุดคือร้อยละ 17.86 หรือคิดเป็น ร้อยละ 55.22 ของความสามารถในการอธิบายขวัญทั้งหมด ส่วนวิธีที่ใช้แบบถ่ายทอด โดยลักษณะที่ใช้แบบไม่เป็นทางการจะมีความสามารถในการอธิบายขวัญของกำลังพลได้น้อย ที่สุดคือร้อยละ 00.29 เท่านั้น

ตารางที่ 22 แสดงวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่สามารถอธิบายขวัญของ
กำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน

วิธีการ/ลักษณะที่ใช้	R SQUARE	RSQ CHANG
กลุ่มจัดระเบียบ/ เป็นทางการ	0.15295	0.15295
ถ่ายทอด/ เป็นทางการ	0.19327	0.14031
ตัวต่อตัว/ เป็นทางการ	0.20202	0.00875
กลุ่มจัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.20558	0.00356
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ ไม่เป็นทางการ	0.21227	0.00670
กลุ่มไม่จัดระเบียบ/ เป็นทางการ	0.21303	0.00076
ตัวต่อตัว/ เป็นทางการ	0.21344	0.00041

จากตารางสรุปได้ว่า วิธีการและลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้งหมดของ
ผู้บังคับหมวด สามารถอธิบายขวัญของกำลังพลโดยรวมร้อยละ 21.34 ซึ่งวิธีที่ใช้กับกลุ่ม
จัดระเบียบโดยลักษณะที่ใช้แบบ เป็นทางการจะมีความสามารถอธิบายขวัญได้สูงสุดคือร้อยละ
15.29 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.66 ของความสามารถในการอธิบายทั้งหมด ส่วนวิธีที่
ใช้แบบตัวต่อตัวโดยลักษณะที่ใช้แบบ เป็นทางการมีความสามารถอธิบายขวัญได้เพียงร้อยละ
00.04 เท่านั้น และวิธีการที่ใช้แบบถ่ายทอดโดยลักษณะที่ใช้แบบ ไม่เป็นทางการจะมีความ
สามารถในการอธิบายขวัญได้น้อยที่สุด (ไม่ปรากฏค่าในตาราง)

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตในเรื่อง เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารและขวัญคือ

ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อสื่อสารกับขวัญโดยการใช้ Partial Correlation (ตารางที่ 12) ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดคู่หนึ่งโดยขจัดความสัมพันธ์
เชิงเส้นตรงที่ทั้ง 2 ตัวแปรค้างมีต่อตัวแปรอื่นทั้งหมดนั้น ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อ
สื่อสารกับขวัญ จะเท่ากับ 0.3101 หรือเท่ากับค่าความสามารถในการอธิบาย (r^2) ร้อยละ
9.61 ซึ่งเป็นปริมาณที่ผู้วิจัยคิดว่าน้อยเกินไป ผู้วิจัยจึงได้ทดลองใช้สถิติ Crosstabs

เพื่อวิเคราะห์หาค่า η^2 ซึ่งค่านี้จะสามารถคำนวณได้ทั้งความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง หรือไม่เป็นเชิงเส้นตรงก็ได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อให้ขวัญเป็นตัวแปรตาม จะได้ค่า η^2 เท่ากับ 0.70746 หรือเท่ากับความสามารถในการอธิบาย (η^2) ร้อยละ 50.04 ซึ่งจะมีค่ามากกว่า r^2 เท่ากับ 40.43 อันค่านี้จะเป็นค่าความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง

นั่นหมายความว่า เมื่อการติดต่อสื่อสารเพิ่มขึ้น ขวัญก็จะเพิ่มขึ้นด้วยจนถึงจุดจุดหนึ่ง ไม่ว่าจะเพิ่มการติดต่อสื่อสารเขาไปอีกมากเพียงใด ขวัญกลับจะมีแนวโน้มค่าลง อันถือว่ามีใช้ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สรุปสมมติฐานเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญ

เรื่องราวที่เสนอในบทที่ 4 นี้ เป็นเรื่องของ การติดต่อสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับขวัญ ไม่ว่าจะ เป็นวิธีการหรือลักษณะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนได้มีการวิเคราะห์ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับขวัญสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อสื่อสารและขวัญไว้ 3 ข้อ คือ ข้อที่ 1 ข้อที่ 4 และข้อที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยในบทนี้จะสามารถนำมาสรุปสมมติฐานดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

จากสมมติฐานข้อที่ 1 : เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง การบริการด้านสวัสดิการ การฝึก การเยี่ยมเยียนของผู้นบังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับขวัญของกำลังพล ในหน่วยกำลังระดับหมวดของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 2 ซึ่งปฏิบัติการกิจที่เสี่ยงต่ออันตรายและมีที่คงอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร

ผลการวิจัยตารางที่ 12 พบว่า การฝึกและการติดต่อสื่อสารของผู้นบังคับหมวดเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับขวัญของผู้นบังคับบัญชา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

สมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อจำแนกกำลังพลออกตามระดับขวัญ คือระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในท่านต่อไป

- ก. กลุ่มผู้มีระดับขวัญสูง ปานกลาง และต่ำ จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างลักษณะที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสารจากบุ๋มบังคับหมวด ทั้งลักษณะที่ไ้แบบ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- ข. กลุ่มผู้มีระดับขวัญสูง ปานกลาง และต่ำ จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างวิธีการที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยวิธีที่ใช้กับกลุ่มจัดระเบียบ กลุ่มไม่จัดระเบียบ วิธีตัวต่อตัว และวิธีถ่ายทอด

ผลการวิจัยตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มผู้มีระดับขวัญสูงและปานกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างลักษณะที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสารแบบเป็นทางการกับแบบไม่เป็นทางการ ส่วนระดับขวัญต่ำเป็นไปในทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ก. ที่ตั้งไว้ และผลการวิจัยจากตารางที่ 16 ถึง 18 พบว่า กลุ่มผู้มีระดับขวัญสูง และปานกลางไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างวิธีการที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสารทั้ง 4 วิธี ของบุ๋มบังคับหมวด ส่วนระดับขวัญต่ำเป็นไปในทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ข. ที่ตั้งไว้

จากสมมติฐานข้อ 5 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการศึกษาคือสื่อสาร เมื่อจำแนกตามวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสาร รวมทั้งขวัญระหว่างหมวดค่าตรวจคะแนนชายแดน ซึ่งตั้งในบริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือภาค กับซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณแนวชายแดน

ผลการวิจัยตารางที่ 15 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในวิธีการและลักษณะที่ใช้ในการศึกษาคือสื่อสาร และขวัญระหว่างหมวดค่าตรวจคะแนนชายแดน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างกัน เว้นแต่วิธีที่ใช้กับกลุ่มจัดระเบียบ โดยลักษณะที่ไ้แบบไม่เป็นทางการ และวิธีที่ใช้แบบถ่ายทอดโดยลักษณะที่ไ้แบบไม่เป็นทางการที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน